

บทที่ 2 การเคลื่อนไหวพื้นฐาน และสมรรถภาพทางกาย

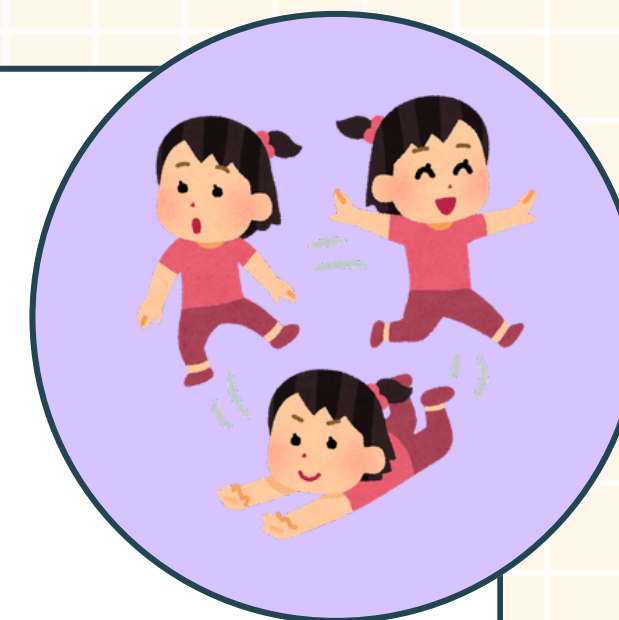
(1) การเคลื่อนไหวพื้นฐาน

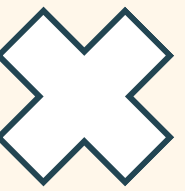
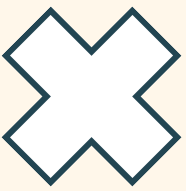
อาจารย์ ดร.รวิวรรณ ลือสุวรรณ
สาขาวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐาน (Fundamental Movement Skills)

- ความหมายทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐาน
- รูปแบบการเคลื่อนไหวพื้นฐาน
- ความหมายของการเคลื่อนไหวร่างกายในลักษณะต่างๆ

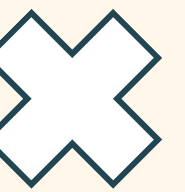
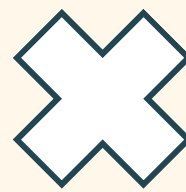

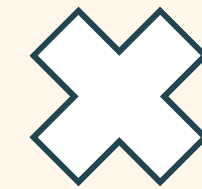
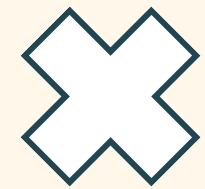

ความหมาย ทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐาน

ทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐาน (Fundamental Movement Skills)

ทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐาน (fundamental movement skills) เป็นพื้นฐานของการเคลื่อนไหวที่มนุษย์ทุกคนพึงมีและเป็นทักษะจำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวัน โดยใช้ส่วนประกอบของร่างกายส่วนต่างๆ ร่วมกัน เช่น แขน ขา แขน ลำตัวและศีรษะ รวมเข้ากับทักษะต่างๆ เช่น การวิ่ง การกระโดด การจับ การขว้าง การตี และการทรงตัว (ณัฐพร สดดี, 2562)

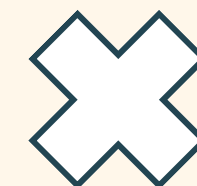
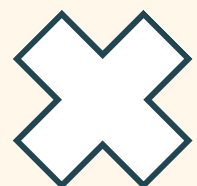

ความหมาย

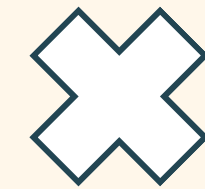
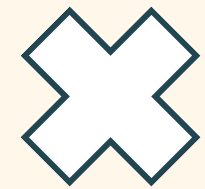
ทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐาน (ต่อ)

ทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐาน (Fundamental Movement Skills)

ทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐานจึงเป็นรูปแบบกิจกรรมการเคลื่อนไหวเบื้องต้นที่สามารถนำไปสู่การเล่นกีฬาและกิจกรรมการเคลื่อนไหวที่สูงขึ้น เช่น การขว้างในกีฬาซอฟท์บอล การเสิร์ฟเทนนิส นอกจากนี้ทักษะพื้นฐานของการเคลื่อนไหว ไม่ว่าจะเป็น การเดิน วิ่ง กลิ้ง คลาน กระโดด ขว้าง ปา ตี เตะ ต่อย หิ้ว ยก แบก จุ่มสอด สามารถประยุกต์ไปสู่รูปแบบของการทักษะการเคลื่อนไหวและเคลื่อนที่เฉพาะประเภทกีฬาได้ (เจริญ กระบวนรัตน์, 2552)

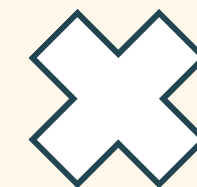
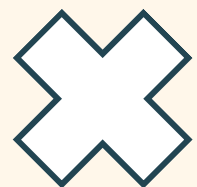
ความหมาย

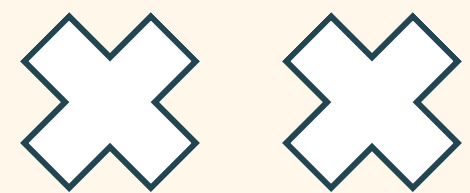
ทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐาน (ต่อ)

ทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐาน (Fundamental Movement Skills)

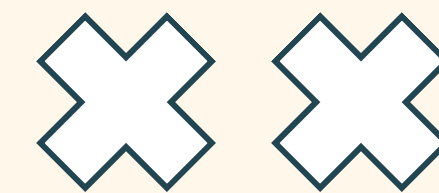
เป็นพื้นฐานของกิจกรรมทางกายควรมีการพัฒนาตั้งแต่แรกเกิด ทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐานถือว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อการเรียนรู้ในเด็ก ซึ่งเป็นช่วงที่สำคัญของการส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพ

โดยทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐาน เป็นรากฐานที่จะนำไปสู่การเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวันรวมถึงการพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวเฉพาะในแต่ละประเภทกีฬาต่อไป

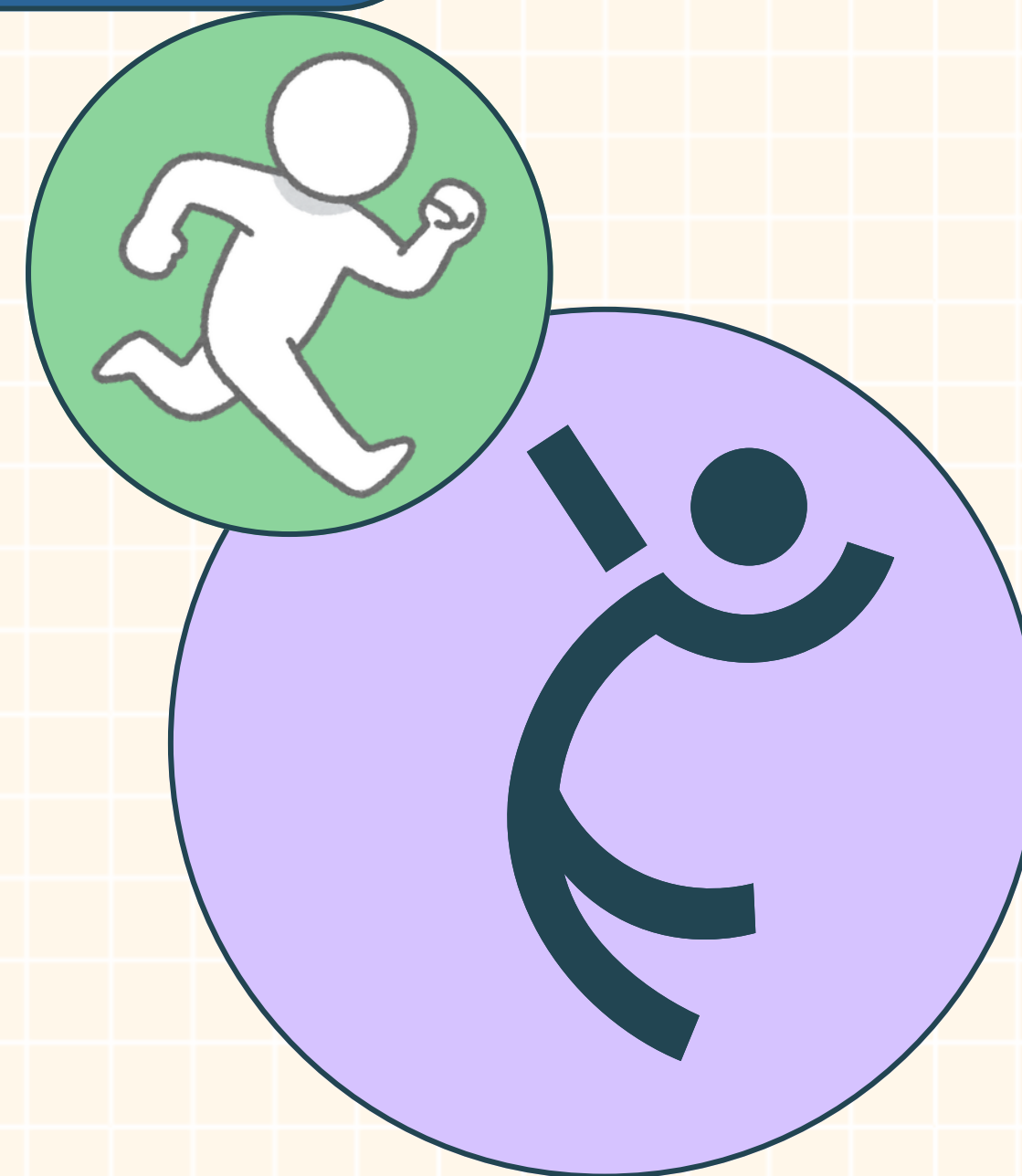

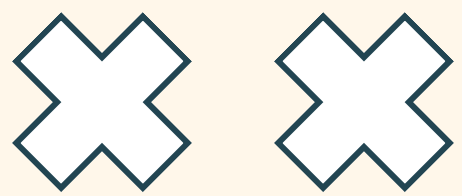

ความสำคัญของ ทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐาน

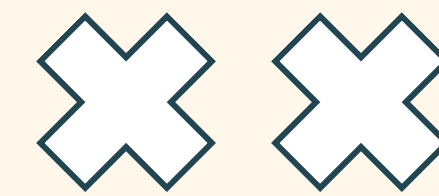

การพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวร่างกายที่ดี
ควรเริ่มตั้งแต่เด็กซึ่งจะช่วยกระตุ้นและพัฒนา
ความสัมพันธ์การทำงานของระบบประสาทและ
กล้ามเนื้อในการประกอบกิจกรรมทางกายได้
อย่างมีประสิทธิภาพ

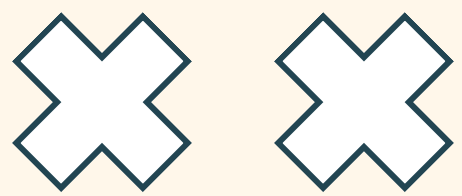

ความสำคัญของ ทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐาน

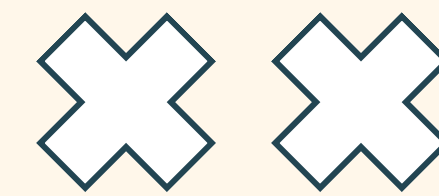

ทักษะการเคลื่อนไหวร่างกายที่ดีเป็นพื้นฐาน
สำคัญของการพัฒนาไปสู่ความสามารถทาง
กลไกการเคลื่อนไหว (Motor
Performance)

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการฝึกซ้อมและการแข่งขันกีฬา การออกกำลังกาย ตลอดจนประกอบกิจกรรมนันทนาการ และการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน ช่วยพัฒนาบุคลิกภาพ สุขภาพและ
มั่นใจในตนเอง

ความสำคัญของ ทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐาน

ทักษะการเคลื่อนไหวร่างกายพื้นฐาน เป็นรากฐานที่สำคัญในการนำไปใช้ในการพัฒนาต่อยอดทักษะกลไกการเคลื่อนไหวที่เฉพาะเจาะจงในแต่ละทักษะของแต่ละประเภทกีฬา (Sport Specific skill) ที่มีความซับซ้อน ให้มีรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น ซึ่งในที่สุดจะกลายเป็นสไตรล์หรือเทคนิคทักษะการเคลื่อนไหวเฉพาะของนักกีฬาของแต่ละคน

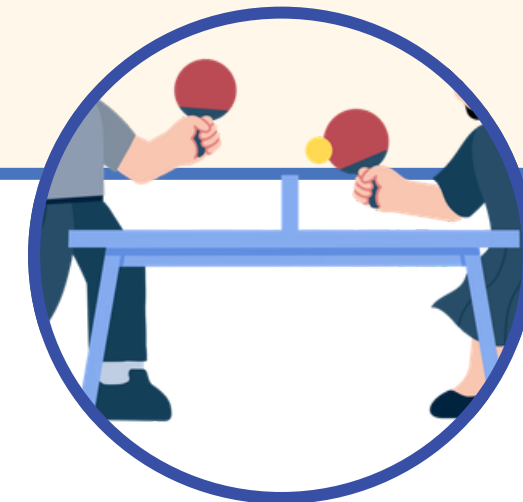
รูปแบบการเคลื่อนไหว Fundamental Movement Skills

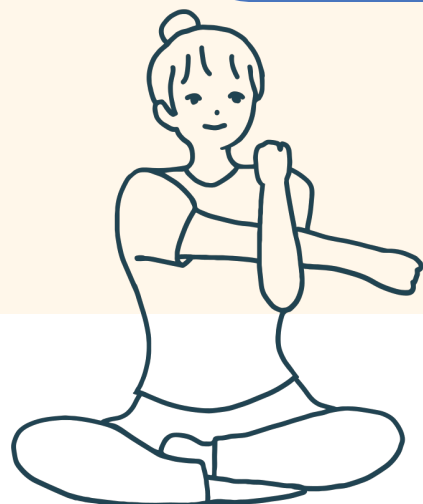
การเคลื่อนไหวแบบอยู่กับที่
(Non-locomotor
Movement)

การเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่
(Locomotor Movement)

การเคลื่อนไหวประกอบ
อุปกรณ์
(Manipulative Movement)

รูปแบบการเคลื่อนไหว Fundamental Movement Skills

การเคลื่อนไหวแบบอยู่กับที่
(Non-locomotor Movement)

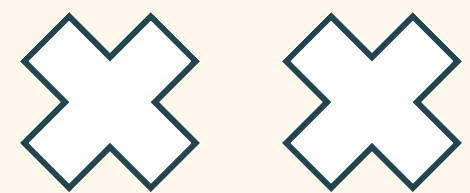
การเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่
(Locomotor Movement)

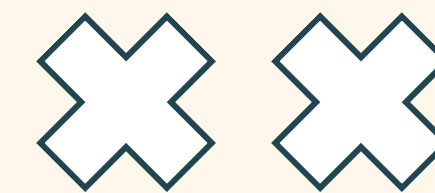
การเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์
(Manipulative Movement)

โดยทักษะการเคลื่อนไหวทั้ง 3 รูปแบบ จะนำไปสู่การพัฒนาความสามารถรับรู้การเคลื่อนไหวของร่างกายและระบบประสาทกล้ามเนื้อ ... ที่มีผลต่อการประสานงานของระบบประสาทกล้ามเนื้อ .. ความรู้ตัว...และความงดงามในการเคลื่อนไหว ...

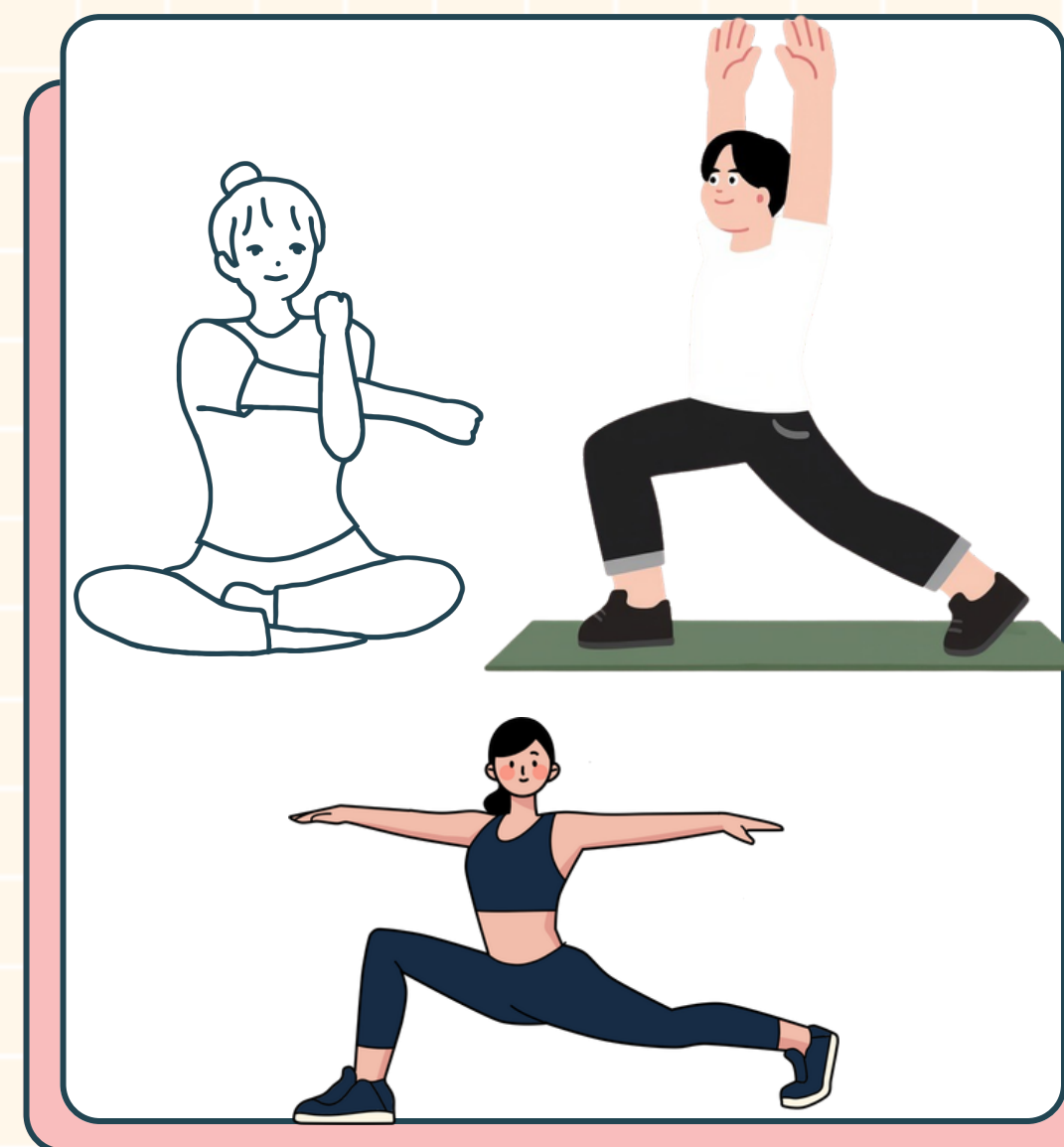

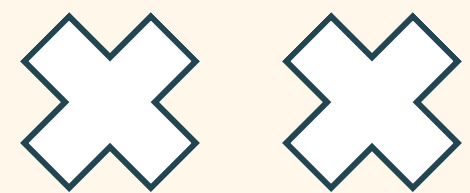

การเคลื่อนไหวแบบอยู่กับที่ (Non-locomotor Movement)

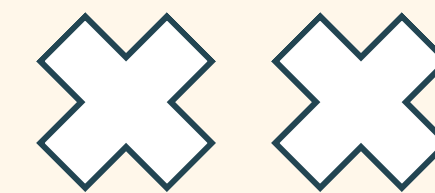

- การเคลื่อนไหวส่วนต่างๆของร่างกายโดยที่ร่างกายไม่ได้เคลื่อนที่หรือเปลี่ยนตำแหน่ง
- การเคลื่อนไหวร่างกายอยู่กับที่ เป็นการทำงานของข้อต่อส่วนต่างๆภายในร่างกายเป็นหลักอาจจะมีการเพิ่มหรือลดมุมของข้อต่อในขณะที่มีการเคลื่อนไหวของร่างกายในระนาบต่างๆ หลักการสำคัญคือ ความสมดุล (balance) และความมั่นคงในการเคลื่อนไหว (stability) ในการควบคุมรักษาท่าทางของร่างกายจากแรงโน้มถ่วงของโลก

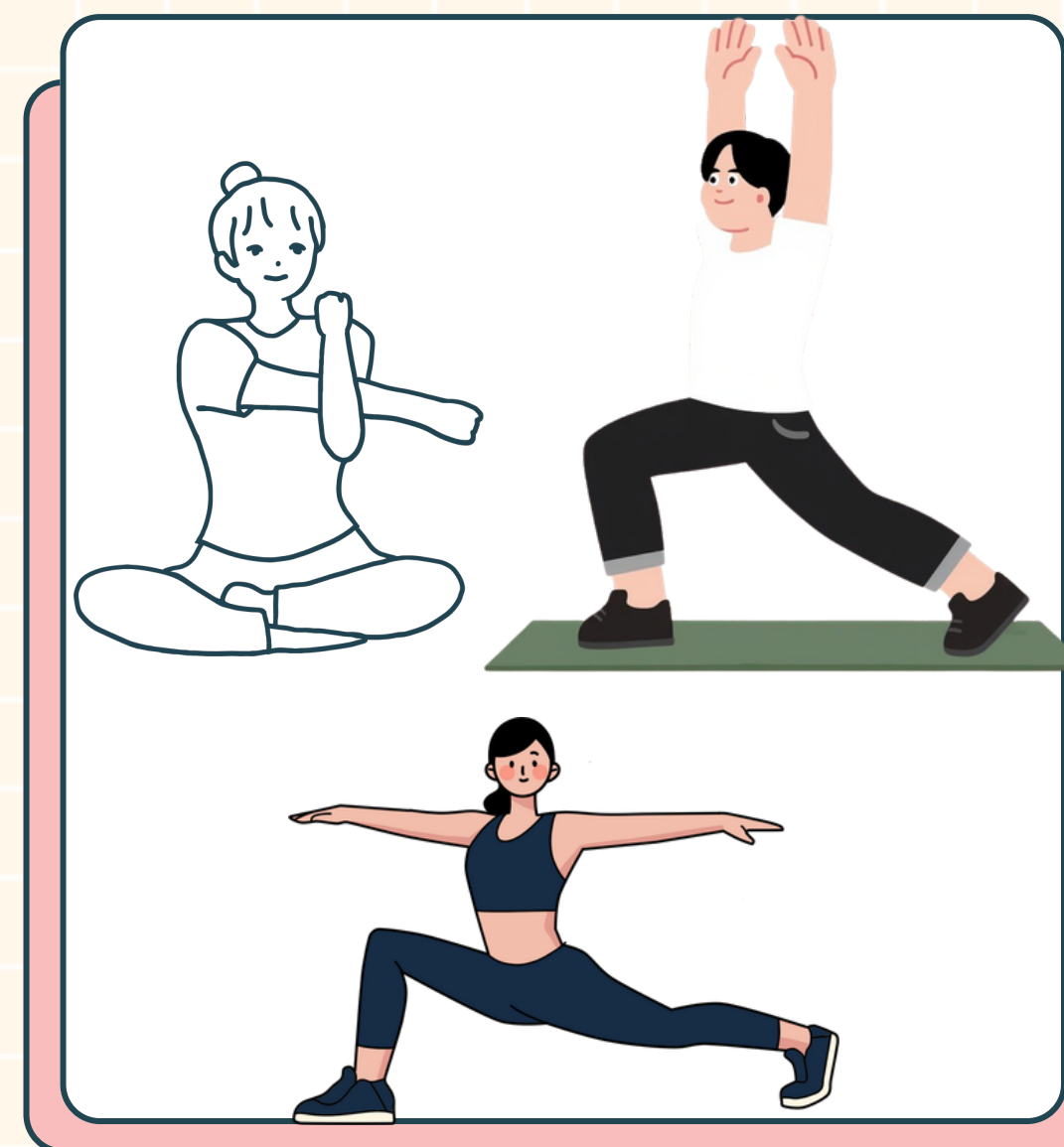

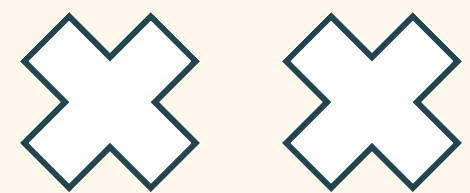
การเคลื่อนไหวแบบอยู่กับที่ (Non-locomotor Movement)

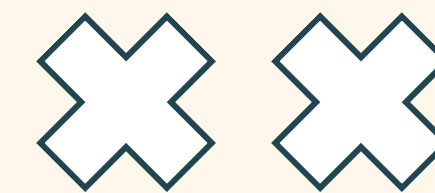
- การก้มตัว (Bending/Touching toes)
- การยืดเหยียด (Stretching)
- การบิดตัว (Twisting)
- การหมุนตัว (Rotating/Circling)
- การแกว่ง (Swinging)
- การเอียง (Tilting/Leaning)
- การดัน (Pushing)
- การดึง (Pulling)

การเคลื่อนไหวแบบอยู่กับที่ (Non-locomotor Movement)

ส่วนบนของร่างกาย

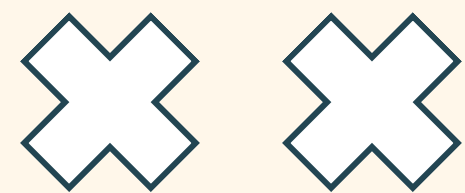
- ก้ม-เงย ศรีษะ
- หันศีรษะ ซ้าย-ขวา
- ยกไหล่
- แกว่งแขน
- ก้มตัวเหยียดตัว
- งอตัวด้านหน้า
- ปิดลำตัว
- กางแขน-หุบแขน

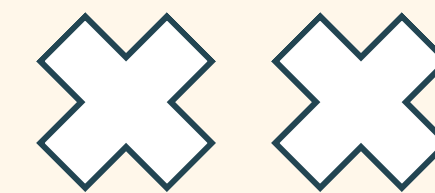
ส่วนล่างของร่างกาย

- ยืนงอขา เหยียดขา
- ย่ำเท้าอยู่กับที่
- ยืนแยกเท้า-ชิดเท้า
- ลุก-นั่งเก้าอี้
- เขย่งเท้า
- ยืนย่อเข่า
- ก้าวเท้าย่อเข่าอยู่กับที่
- ก้าวเท้า ด้านข้างย่อเข่าอยู่กับที่

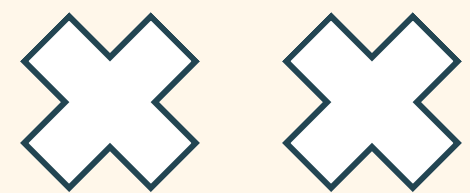

การเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ (Locomotor Movement)

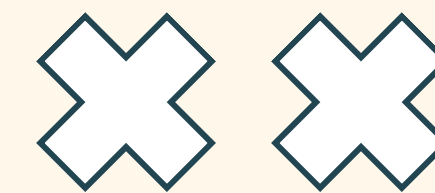

- การเคลื่อนไหวของร่างกายในลักษณะที่ร่างกายเคลื่อนที่จากตำแหน่งหนึ่งไปยังอีกตำแหน่งหนึ่ง
- การเคลื่อนไหวร่างกายที่มีการเคลื่อนที่หรือเปลี่ยนตำแหน่งที่อยู่ของร่างกายจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง โดยจะมีการทำงานของข้อต่อและกล้ามเนื้อมัดใหญ่ร่วมกันในขณะที่มีการเคลื่อนที่ โดยกลุ่มกล้ามเนื้อมัดใหญ่ (gross motor) มีหน้าที่ออกแรงขับเคลื่อนให้ร่างกายมีการเคลื่อนไหวและเคลื่อนที่ไปยังจุดเป้าหมาย

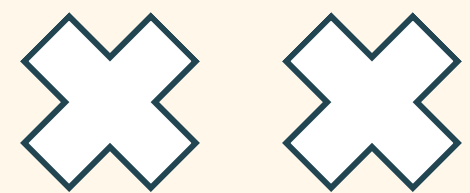
การเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ (Locomotor Movement)

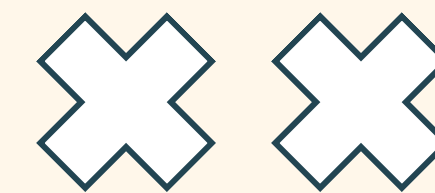
- การกลิ้งตัว (Rolling)
- การคลาน (Crawling)
- การเดิน (Walking)
- การวิ่ง (Running)
- การกระโดด (Jumping)
- การลื่นไถล (Sliding)

- การกระโดดเขย่ง (Hop)
- การกระโจน (Leap)
- การวิ่งสลับเท้า (Skip)
- การควมม้า (Gallop)
- การหลบหลีก (Dodge)
- การม้วนหน้า (Forward Roll)

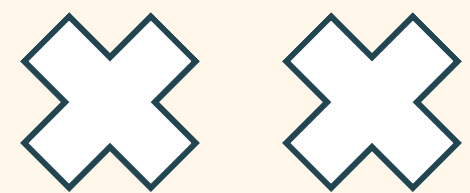

การเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์ (Manipulative Movement)

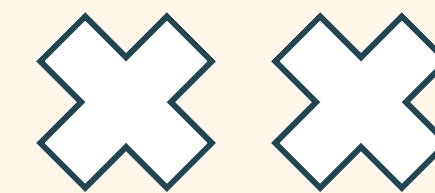

- การเคลื่อนไหวโดยใช้อุปกรณ์เพื่อบังคับหรือ ควบคุมใน วัตถุการเคลื่อนไหว
- การเคลื่อนไหวร่างกายที่มีอุปกรณ์ประกอบการ เคลื่อนไหวด้วย เป็นการใช้ร่างกายหลายส่วนในการ เคลื่อนไหวร่วมกับอุปกรณ์ต่างๆ เช่น ไม้เร็กเกต ลูกฟุตบอล ลูกบาสเกตบอล ลูกวอลเลย์บอล ซึ่งต้อง เรียนรู้เกี่ยวกับการควบคุม หยิบ จับ หรือลักษณะของ อุปกรณ์เหล่านั้นทั้งขนาด รูปร่าง น้ำหนัก รวมถึงพื้นผิว สัมผัสของอุปกรณ์

การเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์ (Manipulative Movement)

- การจับ (Catching)
- การขว้าง (Throwing)
- การเตะ (Kicking)
- การดrible/การเคาะ (Dribbling)
- การโยน (Tossing)
- การพลักบอล (Chest pass)
- การเหวี่ยงตี (Swinging with an implement)

ความหมายการเคลื่อนไหวแต่ละแบบ

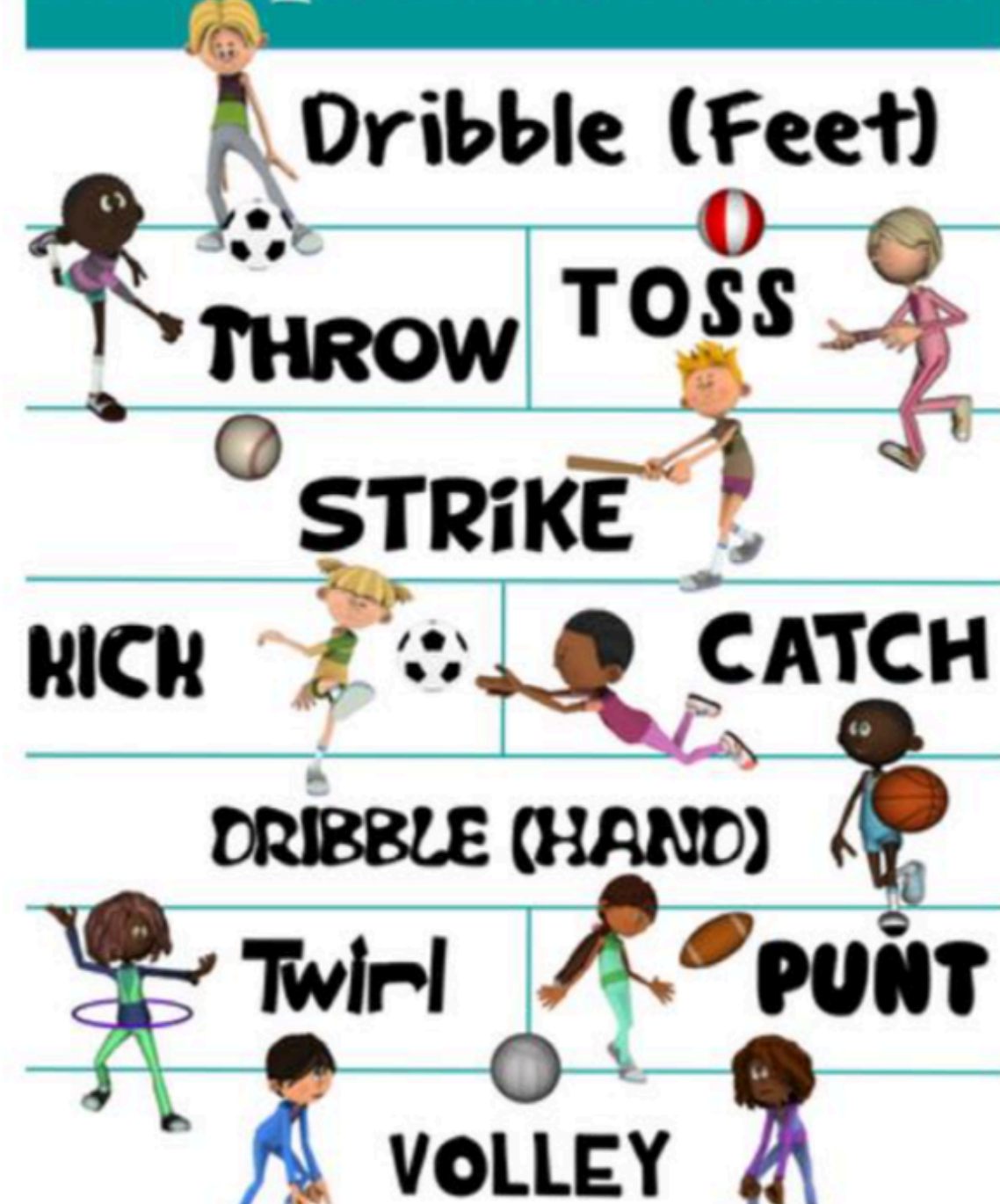
NON-LOCOMOTOR MOVEMENT

Locomotor Movement

Manipulative Skills

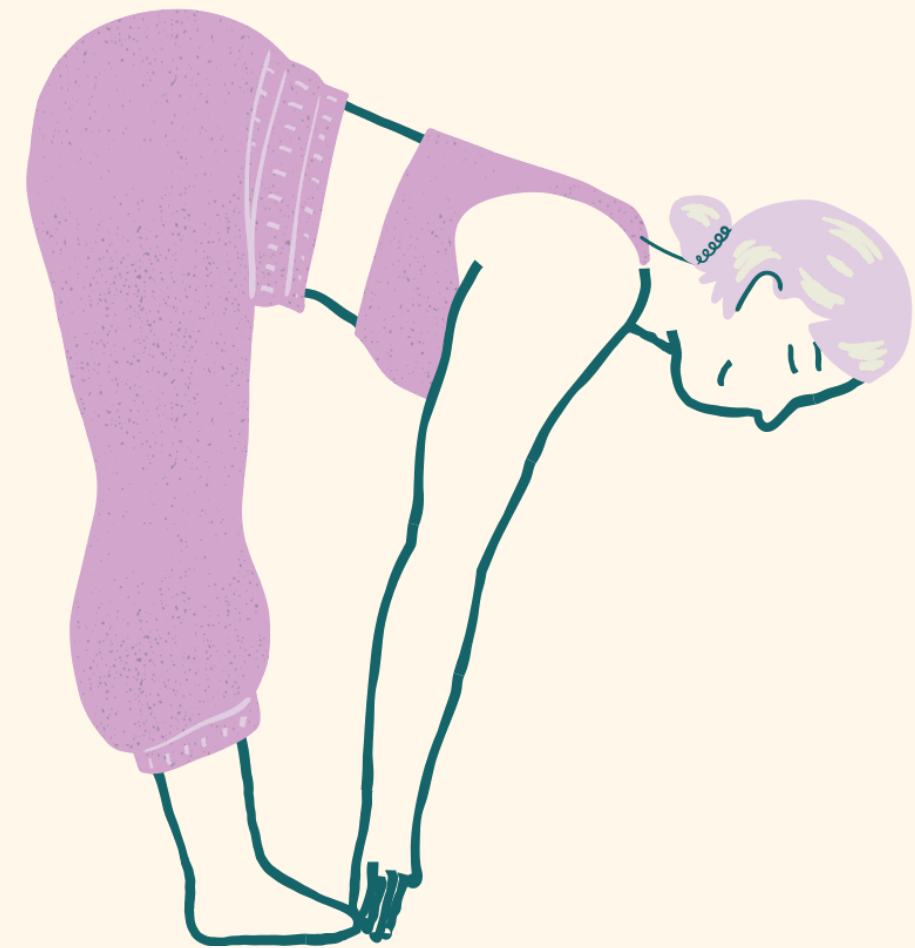
การเคลื่อนไหวแบบอยู่กับที่ (Non-locomotor Movement)

การก้มตัว

คือ การพับข้อต่อต่างๆ
ของร่างกาย ที่จะทำให้
ร่างกายส่วนบนเข้าใกล้
ส่วนล่างของร่างกาย

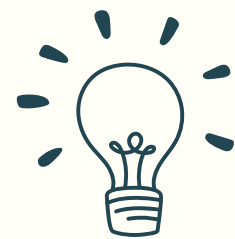
BEND

การเคลื่อนไหวแบบอยู่กับที่ (Non-locomotor Movement)

การยืดเหยียด

คือ การเคลื่อนไหวใน
ทางตรงกันข้ามกับการ
ก้ม โดยพยายามยืด
เหยียดกล้ามเนื้อให้มาก
ที่สุดเท่าที่จะทำได้

การเคลื่อนไหวแบบอยู่กับที่ (Non-locomotor Movement)

การบิดตัว

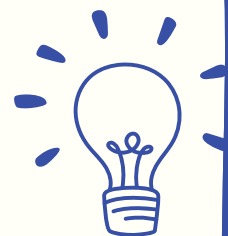
คือ การเคลื่อนไหว
ร่างกายโดยการบิดของ
แกนกลางลำตัวด้วยการ
บิด

การเคลื่อนไหวแบบอยู่กับที่ (Non-locomotor Movement)

การหมุนตัว

คือ การหมุนตัวไปรอบๆ
ร่างกาย ที่มากกว่าการบิด
ตัว โดยหาหมุนรอบจุดใด
จุดหนึ่งของร่างกาย

การเคลื่อนไหวแบบอยู่กับที่ (Non-locomotor Movement)

การแกว่ง

คือ การเคลื่อนไหวส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย เช่น ขา ลำตัว ให้เป็นรูปโค้ง หรือแบบลูกตุ้ม นาฬิกา หรือเป็นการเคลื่อนที่กลับไปมาซ้ำรอยเดิมรอบตำแหน่งสมดุล (จุดศูนย์กลาง)

การเคลื่อนไหวแบบอยู่กับที่ (Non-locomotor Movement)

การเอียง

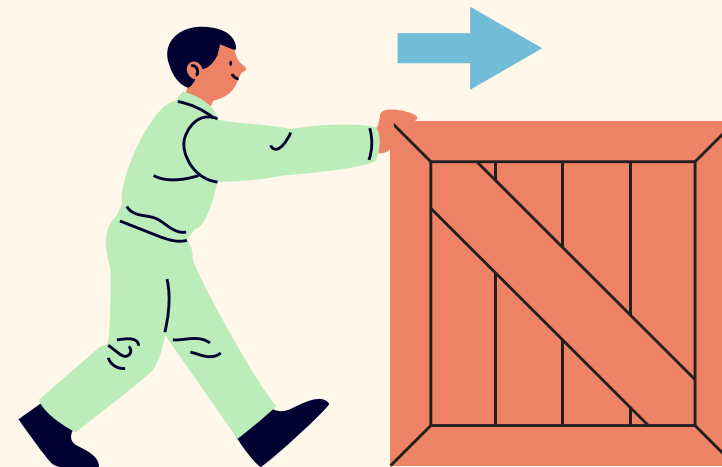
คือ การพับลำตัวด้าน
ข้างให้เป็นส่วนโค้งเข้าหา
พื้น

การเคลื่อนไหวแบบอยู่กับที่ (Non-locomotor Movement)

การดัน

คือ การเคลื่อนไหวโดยการ
ออกแรงกด การดันมัก
เป็นการดันออกจาก
ร่างกาย

การเคลื่อนไหวแบบอยู่กับที่ (Non-locomotor Movement)

การดึง

คือ การเคลื่อนไหวที่ตรง
กันข้ามกับการดัน คือ
การออกแรงดึงเข้าหา
ร่างกาย หรือดึงไปใน
ทิศทางใดทิศทางหนึ่ง

การเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ (Locomotor Movement)

การกลิ้งตัว (Rolling)

คือ การเคลื่อนไหวร่างกาย
ในลักษณะการนอนราบกับ
พื้น กลิ้งตัวไปทางด้านข้าง
ซ้ายและด้านขวา โดยอาศัย
แรงบิดลำตัวทำให้เกิดการ
กลิ้งตัวจากด้านหนึ่งไปยัง
อีกด้านหนึ่ง

การเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ (Locomotor Movement)

การคลาน (Crawling)

คือ การเคลื่อนไหวลักษณะ
ลำตัวขนานกับพื้น โดยมี
จุดสัมผัสที่จุดที่เป็นฐานรับ
น้ำหนักในการเคลื่อนไหว

การเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ (Locomotor Movement)

การเดิน (Walking)

คือ การถ่ายน้ำหนักตัวจากเท้า
หนึ่งไปยังอีกเท้าหนึ่ง โดยเท้า
ข้างใดข้างหนึ่งในขณะเคลื่อนที่
จะอยู่กับพื้น และน้ำหนักของ
เท้าที่ลงสู่พื้นจะถ่ายจากส้นเท้า
ไปยังปลายเท้า

การเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ (Locomotor Movement)

การวิ่ง (Running)

คือ การก้าวเท้าสลับกันทีละข้าง โดยการถีบเท้าส่งตัวขึ้นพื้นพื้น งอเข่าส่งถ่ายน้ำหนักตัวจากเท้า หลังไปเท้าหน้า ลงสู่พื้นด้วยปลายเท้า และในขณะที่ถ่ายน้ำหนักตัวเท้าทั้งสองข้างไปอยู่บนพื้น

การเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ (Locomotor Movement)

การกระโดด(Jumping)

คือ การสปริงตัวขึ้นจากพื้น
แล้วลงสู่พื้นด้วยเท้าทั้งสอง
ข้างพร้อมๆกัน

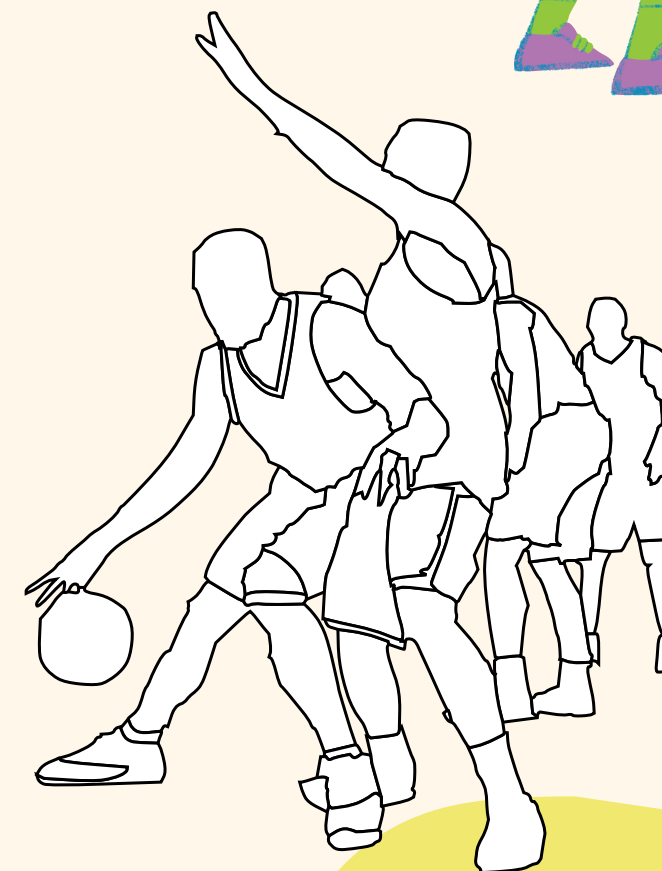

การเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ (Locomotor Movement)

การสไลด์ (Sliding) / การ สไลด์ด้านข้าง (Sliding)

คือ การเคลื่อนที่ไปทางด้านข้าง โดยก้าวเท้าข้างใดข้างหนึ่งออกไปทางด้านข้าง แล้วลากเท้าอีกข้างหนึ่งไปชิด พร้อมกับเปลี่ยนน้ำหนักตัวมายังเท้าที่ลากเข้ามาชิด

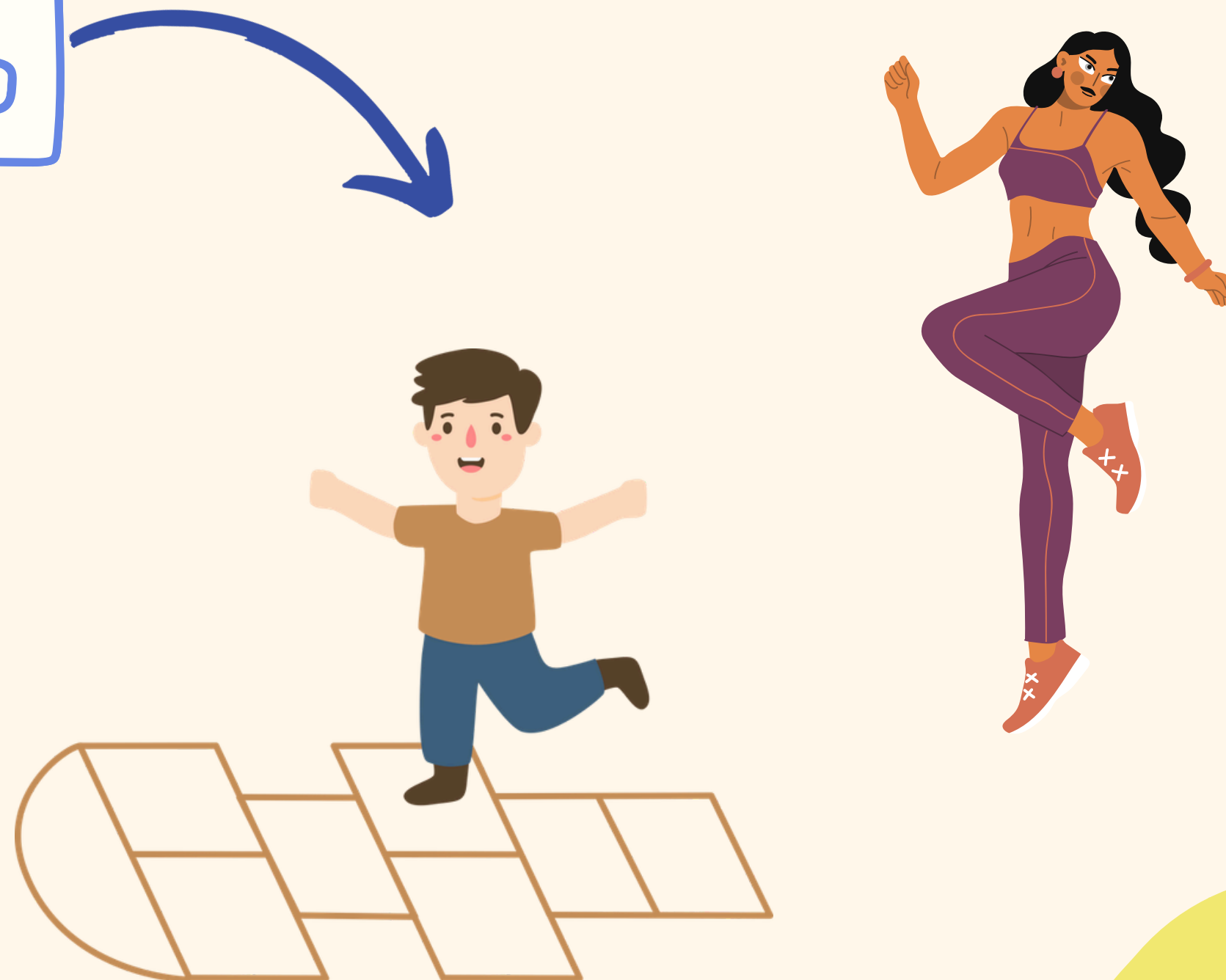

การเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ (Locomotor Movement)

การกระโดดเขย่ง (Hop)

คือ การออกแรงถีบขาข้างเดียว
อย่างรวดเร็ว หรือการปริงตัวขึ้น
จากพื้นด้วยเท้าข้างใดข้างหนึ่ง
แล้วลงสู่พื้นด้วยเท้าข้างเดิม

การเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ (Locomotor Movement)

การกระโจน (Leap)

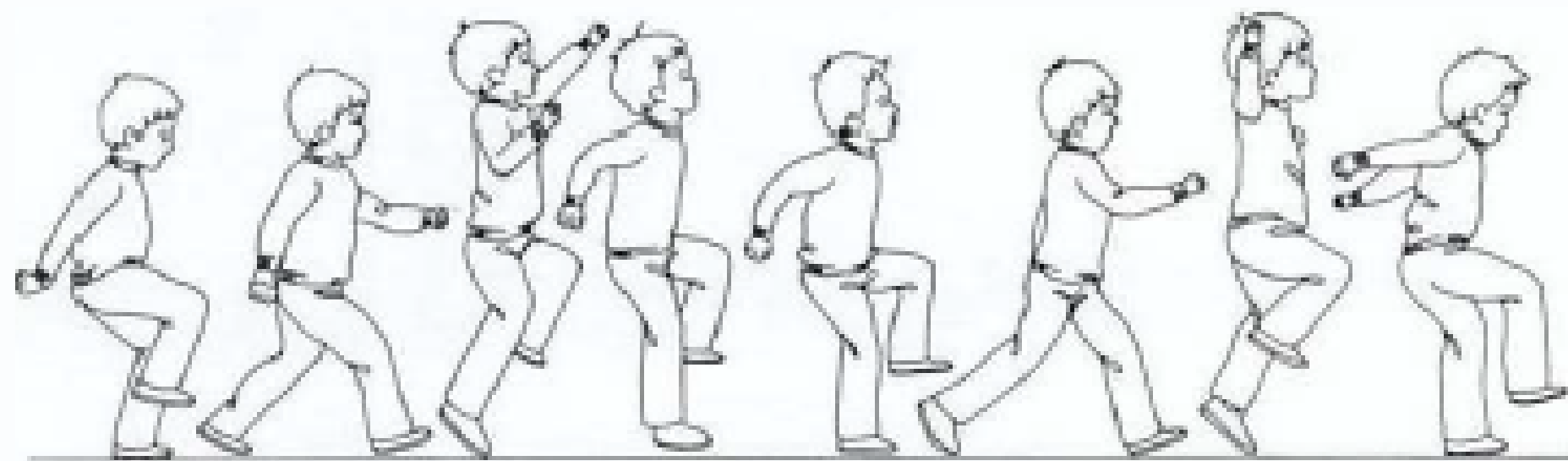
คือ การกระโจนสลับเท้าส่งแรงและกระโดดเต็มฝ่าเท้า ลงสู่พื้นด้วยเท้าอีกข้างหนึ่ง เป็นส่วนขยายของการวิ่ง แต่ใช้แรงแต่ละก้าวมากกว่า เพื่อส่งให้ร่างกายลอยขึ้นไปข้างหน้าและลงสู่พื้นด้วยเท้าตรงกันข้าม แขนแกว่งลักษณะเดียวกันกับการวิ่ง

การเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ (Locomotor Movement)

การวิ่งสลับเท้า (Skip)

คือ การนำเอาท่าทางการวิ่งกับการกระโดดเขย่งมารวมกัน โดยการปริงเท้าทั้งสองขึ้นพื้นพื้น พร้อมกับการดึงเท้าที่อยู่ข้างหลัง เอาไว้ข้างหน้า ลงสู่พื้นด้วยปลายเท้าทั้งสองพร้อมกัน เท้าจะสลับกันนำตลอดการเคลื่อนไหว ถ้าเคลื่อนไปข้างหน้าน้ำหนักตัวจะอยู่ที่เท้าหน้า

การเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ (Locomotor Movement)

การควมม้า (Gallop)

คือ การก้าวเท้าใดเท้าหนึ่ง แล้วก้าวอีก
เท้าหนึ่งเข้าไป ชิดเส้นเท้านำ โดยน้ำ
หนักตัวจะอยู่ที่เท้านำ เท้าไหนนำจะต้อง
นำตลอด และปลายเท้าไม่เปิด

การเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ (Locomotor Movement)

การหลบหลีก (Dodge)

คือ การเคลื่อนไหวหลบหลีก เกี่ยวข้อง
กับการเปลี่ยนแปลงทิศทางอย่าง
รวดเร็วและมีจังหวะหลอกเพื่อหลบ
เลี่ยง จากการไล่ล่าหนีจากคู่ต่อสู้หรือ
วัตถุ

การเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ (Locomotor Movement)

การม้วนหน้า (Forward Roll)

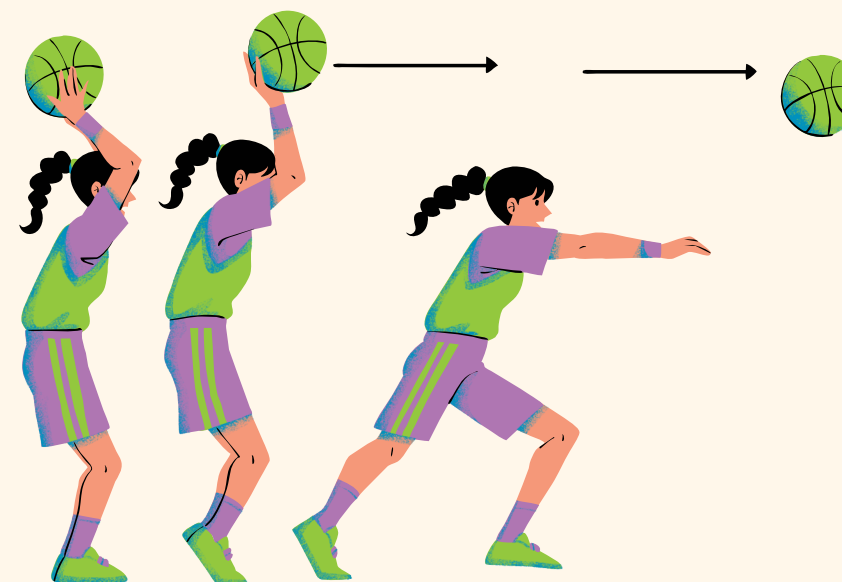
คือ เป็นทักษะพื้นฐานของยิมนาสติก
เริ่มต้นจากการย่อตัว วางมือบนเบา
ก้มคางชิดอก โค้งหลัง ดันตัวด้วยขาให้
ม้วนตัวไปข้างหน้าโดยใช้ท้ายทอยหรือ
หลังส่วนบนแตะพื้น (ไม่ใช่กระหม่อม)
แล้วลุกขึ้นยืน ตัวตรงโดยไม่ใช้มือดัน
พื้น ช่วยฝึกความแข็งแรงแกนกลางลำ
ตัวและลดความรุนแรงจากการบาดเจ็บ

การเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์ (Manipulative Movement)

การจับ/การรับ (Catching)

คือ การใช้มือรับวัตถุที่ถูกโยนเข้ามาหาตัว โดยลักษณะของการยื่นแขนออกไปรับ หรือการรอรับทั้งมือเดียวและสองมือ

การเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์ (Manipulative Movement)

การขว้าง (Throwing)

คือ การใช้มือรับวัตถุที่ถูกโยนเข้ามาหาตัว
โดยลักษณะของการยื่นแขนออกไปรับ
หรือการรอรับทั้งมือเดียวและสองมือ

การเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์ (Manipulative Movement)

การเตะ (Kicking)

คือ การใช้เท้าเตะวัตถุ สัมผัสกับวัตถุ ไป
ยังเป้าหมายที่วางไว้ โดยใช้แรงเหวี่ยงจาก
สะโพก เช่น การเตะล่อเป้า การเตะลูก
ฟุตบอล

การเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์ (Manipulative Movement)

การเตะ/การเคาะ (Dribbling)

คือ การใช้มือหรือเท้า ควบคุมวัตถุตาม
ทิศทางหรือเป้าหมายที่ต้องการ เช่น การ
เตะลูกบอลด้วยเท้า การเลี้ยงลูก
บาสเกตบอลด้วยมือ

การเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์ (Manipulative Movement)

การโยน (Tossing)

คือ การใช้มือโยนวัตถุ แนวแรงจากด้าน
ล่างสู่ด้านบน โดยใช้ได้ทั้งมือข้างเดียวและ
มือทั้งสองข้าง เช่น การโยนลูกเปตอง
การโยนห่วง

การเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์ (Manipulative Movement)

การพาสบอล (Chest pass)

คือ การส่งวัตถุออกจากลำตัว บริเวณ
หน้าอก เช่น การส่งบอลสองมือระดับอก
ในกีฬาบาสเกตบอล

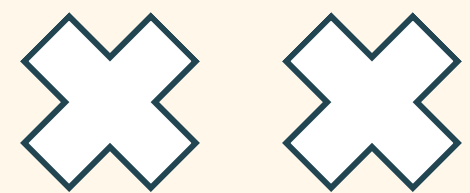

การเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์ (Manipulative Movement)

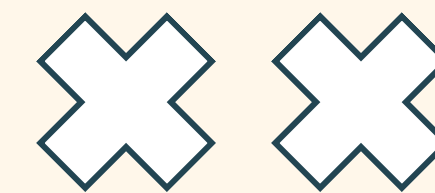
การเหวี่ยงตี (Swinging with an implement)

คือ การเหวี่ยงไม้เรีกเกิดให้ปะทะกับวัตถุ
ไปยังเป้าหมายที่กำหนด เช่น การเหวี่ยงตี
เทนนิส แบดมินตัน

การเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์ (Manipulative Movement)

- การจับ (Catching)
- การขว้าง (Throwing)
- การเตะ (Kicking)
- การเตะ/การเคาะ (Dribbling)
- การโยน (Tossing)
- การพลักบอล (Chest pass)
- การเหวี่ยงตี (Swinging with an implement)

